

אולם אבא ניסה לשמור בקפידה על מנהגו של בית המוסר דקובנה, וכשהגיע זמן העלייה היה מנסה לצאת, כביכול, לשירותים, כדי שיוכרחו לתת לו את "חמישי" ולא את "שלישי". אולם הגאון רבי נחום קרליץ בחוכמתו הבין לדעתו של אבא, והיה רץ אחריו ומבקש שיקבל "שלישי". הוא היה מחזיק בדש מעילו ולא מניחו.

יסוד החכמה
13676

כל זאת, משום שבכולל חזון איש קיימו את ההלכה הפסוקה, שתלמיד חכם מגדולי ישראל מכבדים בעלייה השלישית. הגאון חשד באבא, שאינו רוצה לעלות ל"שלישי" בשל הענווה.

אבא היה ניגש כפוף, בשברון לב, כשבמחשבתו - שלא מגיע לו "שלישי". אולם למעשה, גדלותו הרבה נראתה בכל מעשיו, והוא לא הצליח להסתיר זאת כלל. הגאון רבי נחום קרליץ זצ"ל, הכיר את אבא מימי בחרותו, כשלמדו יחד בישיבת סלבודקה.

בבית המוסר שרר כל השנה פחד ומורא מאימת הדין. במשך כל ימות השנה כמעט לא נראתה בת צחוק על פני הלומדים במקום. לימוד התורה נעשה בעיון עמוק, התפילה - בהתרגשות הלב ולימוד המוסר על פי דרכו של רבי ישראל סלנטר - בבכי, תוך חיפוש בחדרי הלב. **תפילות הימים הנוראים היו** ספוגות דמעות, **בנוסח בית התלמוד בקלם**.

לאחר הימים הנוראים הגיעו ימי השמחה של חג הסוכות, וגולת הכותרת היתה שמחת תורה. האנשים היראים כל השנה התמלאו חדווה ושמחה.

בשמחת תורה הגיעו לבית המוסר רבנים, גדולי ישראל ויהודים רבים מבתי כנסת שונים לשוש ולשמוח בשמחת התורה בבית המוסר.

על פי זכרונותיו של אחי, ר' דוב שיחי, הגיעו לשם הגאון הגדול רבי יעקב פלקנישקי, הרב של בית כנסת החייטים, שהיה אחד מגדולי ישראל, כמו כן הרב הגאון רבי שמחה זיסל מנקביץ, ראש הישיבה בשאנץ, ושאר חכמי קובנה.

גם תלמידי הישיבות הגדולות טעלו וסלבודקה הגיעו לשם. בעיקר זוכר אני את הרב שמחה זיסל דסלר, מבחוריה המצוינים של טעלז.

השמחה היתה גדולה, כמו בתלמוד תורה בקלם וכמו בישיבות סלבודקה וטעלז. ההקפות ארכו שעות ארוכות בחדווה, בשמחה ובששון. השירים היו בנוסח קלם.

השיר הראשון היה "אשרינו מה טוב חלקנו", שחלקו הושר באידיש. השרידים שניצלו מהעקידה בקלם, סיפרו כי את השיר הזה שרו היהודים שעמדו לפני המוות בקלם, ברוקדם עם ספר תורה, שהניחו הליטאים בידיו של הגאון הצדיק והקדוש רבי גרשון מאידניק. כך נפל לבור העקידה, כשספר תורה בידו, הי"ד. קדושים אלו, מי יזכה לעמוד במחיצתם??

כמו כן, היו שרים "אתה בחרתנו" בנוסח קלם. בתחילת כל הקפה היו שרים "משה אמת ותורתו אמת", בהתלהבות ובקפיצות.

אחר כך שרו שירים חדשים, שהביאו הבחורים מישיבות סלבודקה וטעלז לכבוד התורה. הבחורים פיזזו לפני התורה בחדוות נעורים ונתנו את הטון בשירה ובריקודים.

שעות ארוכות רקדו הזקנים והמבוגרים עם הבחורים לכבודה של תורה. לא ידעו עייפות מהי, רק חדווה וששון מילאו כל לב.

הגבאי הראשי, הרב זלמן טרקניסקי, אסף את כל הילדים למעגל אחד. הוא היה רוקד וקורא יחד איתנו "צאן קדשים". רבי זלמן ראה בכך את שמחת היום, והכל עשה לכבוד התורה! ביתר הזמן רקדנו בצוותא עם המבוגרים, מבלי להפריע להם. היתה זו שמחה אמיתית לכבוד התורה בבית המוסר. שמחה זו - טעמה לא פג ממני במשך כל חיי.

לעיתים, לבחורים שבאו מן הישיבות היתה ביקורת בעניני הלכה על אחד מחשובי בית המדרש. במשך כל ימות השנה לא העלו הבחורים נושאים אלו בפניו, עקב כבודו. בשמחת תורה, כאשר השמחה שפעה ללא גבולות, מצאו אלו את הזמן הנכון להעלות את הדברים.

זכורה לי שנה אחת, שבה הבחורים עזבו את המעגל הכללי ונטלו את ידיו של אחד ממכובדי בית המדרש - שרקד בתוך המעגל כשספר תורה בידיו. הם החלו לרקוד עימו, ואט אט סובבהו מחוץ למעגל הכללי. הם המשיכו אז לרקוד עימו בצד, כדי שיתר המתפללים לא ישמעו על מה הם משוחחים איתו בזמן הריקודים.